

1.

2. Innehåll

1 Slutsatser och bedömningar från genomförandet av föregående strategi	2
2 Översikt av strategisammanhanget	3
2.1 Förändringar i strategisammanhanget	3
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget.....	3
3 Slutsatser från operationalisering.....	4
3.1 Förändringsteori	4
3.2 Genomförande	5
Bilaga 1: P6 Rapport.....	1

1 Slutsatser och bedömningar från genomförandet av föregående strategi

I juni 2019 fattade regeringen beslut om att återuppta det bilaterala utvecklingssamarbetet med Armenien. Det tidigare bilaterala samarbetet fasades ut 2010. Sedan 2014 har Armenien ingått i regionala program kopplade till resultatstrategin för Sveriges reformsamarbete med Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet 2014-2020. Strategin har tre resultatområden:

1. Ökad ekonomisk integrering med EU och utveckling av marknadsekonomi
2. Stärkt demokrati, respekt för mänskliga rättigheter och en mer utvecklad rättsstat
3. En bättre miljö, minskad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan och klimatförändringar.

Armenien är del av regionala program inom samtliga tre resultatområden.

Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning av den nya strategin

Eftersom regeringsbeslutet att återuppta bilateralt samarbete med Armenien fattades först i juni 2019 bedöms inte tillräckligt underlag för att göra en adekvat bedömning av måluppfyllelse föreligga.

Under 2019 har Sida arbetat intensivt för att etablera kontakt med både givarsamfundet i Armenien och lokala aktörer för att få ökad kunskap och insyn i hur Sida kan bygga upp en portfölj i linje med den pågående strategin och inom tematiska områden där Sida har ett mervärde och kan komplettera andra givare. Under 2019 har fokus varit planering inför en kommande portfölj och därför har bara två avtal ingåtts. Det finns därför inte tillräckligt underlag att bedöma portföljen och trafikljusen lämnas därmed blanka.

2 Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategi-belopp: 8 925 MSEK ¹	Utbetalat belopp hittills: 7 525 MSEK, varav 12 MSEK i Armenien ²	Antal insatser 2019: 2
--	---	-------------------------------

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Under 2018 genomgick Armenien en fredlig revolution som resulterade i ett regeringsskifte baserat på demokratiska val. Den nuvarande regeringen och nationalförsamlingen består till stor del av personer som saknar tidigare erfarenhet av politiskt arbete och som vill förändra Armenien från grunden i demokratisk riktning. För detta behövs stöd både finansiellt och kapacitetsmässigt. Den utbredda korruptionen har vidare lämnat institutioner och myndigheter eftersatta. De utmaningar landet har framför sig finns inom ett stort antal områden och den process som nu påbörjats beskrivs av en del aktörer som en ekonomisk revolution. Den olösta konflikten över Nagorno–Karabakh fortsätter att vara ett hinder för utvecklingen i Armenien och relationen till Turkiet är fortsatt komplex. Fredsbyggande och konfliktförebyggande är centralt för att främja en fredlig och hållbar demokratisk utveckling i landet. En stor andel av Armeniens befolkning lever i fattigdom. Det är betydande skillnader mellan levnadsförhållanden i städer och på landsbygd. Världsbankens World Development Index visar att 2017 levde ungefär 50 % av Armeniens befolkning på mindre än 5,5 USD per dag medan de som lever i absolut fattigdom, under 1,9 USD per dag är 1,4 %.³ Den nationella mätningen av fattigdom som Armenien gjorde 2017 visar på att ca 25 % av befolkning lever i fattigdom.⁴ Dessa siffror är relativt höga och de stämmer också väl överens med den bild Sida fått vid möten med olika aktörer. I den östliga partnerskapsregionen är det endast Georgien som har en högre andel av befolkningen som lever på mindre än 5,5 USD per dag.

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Sverige är i sammanhanget en relativt liten givare och kommer att vara det även under 2020. Dialog och samverkan med andra givare så som EU, FN och bilaterala givare är central. På så sätt kan Sveriges mervärde i givargruppen identifieras. Sida har sedan juni 2019 träffat en bred grupp givare och dialogen kommer att fortsätta och stärkas under den fortsatta operationaliseringen. Sida kommer att ha en utsänd medarbetare på plats i Armenien från augusti 2020 och då förväntas samordning och dialog med andra givare kunna stärkas avsevärt.

¹ Det totala strategibeloppet för hela strategiperioden

² Avser utbetalat belopp på finansieringskod Armenien för 2019

³ Världsbankens World Development Index 2017

⁴ Den nationella linjen som hänvisas till är 41 612 AMD/månad enligt statistikmyndigheten i Armenien

2.3 Synergier med andra strategier

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2019 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2019 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Armenia	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	3 102	0
	113 Kapacitetsutveckling och Agenda 2030 (7 1:1.28)	0	1 265
	115 Reformsamarbete med Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet (7 1:1.23)	10 000	8 581
	33 Strategiskt inriktade bidrag	4 655	0
	Total	17 757	9 846

Synergier med globala program förväntas kunna uppnås inom kort genom befintliga ramavtal/MOU med USAID inom garantiområdet där bedömningen av samarbeten för innovativ finansiering pågår sedan hösten 2019.

Sida kommer också att vidare undersöka de möjligheter som finns inom twinning. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har redan genomfört en fact finding-resa och tillsammans med Litauen vunnit ett uppdrag. Ett annat efterfrågat område för twinning är parlamentssamarbete.

Synergier finns också med [Strategin för Sveriges utvecklingssamarbete avseende arbetet med de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer 2018-2022](#). Ett antal globala program, främst inom media och yttrandefrihet, där Armenien ingår pågår redan.

3 Slutsatser från operationalisering

3.1 Förändringsteori

Inom området demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet råder många utmaningar. Trots att Armeniens konstitution och övrig lagstiftning innefattar en ambition om att garantera alla individer mänskliga rättigheter, finns det problem som förhindrar många människor från att åtnjuta dessa rättigheter, som t.ex. bristande rättssäkerhet, omfattande korruption och svaga demokratiska institutioner. Diskriminering mot kvinnor är vanligt förekommande, liksom våld i nära relationer. Samhällsklimatet är exkluderande mot hbtq-personer. Den nya regeringen möter fortfarande stort motstånd, framförallt bland anhängare till den tidigare regimen, där motståndet är inriktat på flera av de värderingsfrågor som vann ny mark under revolutionen och valperioden. Det gäller t.ex. frågor kopplat till våld mot kvinnor och olika former av diskriminering. Det civila samhället utgör fortsatt en viktig kraft för att säkra att dessa frågor inte försvinner från den politiska agendan. Vidare ser Sida ett behov av fortsatt stöd för att stärka rättssäkerheten och demokratiska institutioner. Sida har ett regionalt stöd till Europarådet där stöd till rättsreformer är en stor del av programmet. Under 2019 har Armenienfönstret i det regionala programmet utökats.⁵

⁵ Insatsnr : 11610 Europarådet regionalt Öst-P 2019-2023

Några av de miljöproblem som Sida har identifierat som hinder för utveckling i Armenien rör bland annat avfallshantering och miljöproblem kopplade till gruvdrift. Armenien saknar idag ett välfungerande nationellt system för avfallshantering med sortering och återvinning. Detta har bland annat fått till följd att det finns ett stort antal oreglerade soptippar runt om i landet. Armenien har en gruvindustri som är viktig för landets ekonomi, men som inte drivs på ett hållbart sätt varken ur miljö- eller arbetsmiljöperspektiv. Sevansjön är Armeniens största färskvattentäkt och ett uthålligt utnyttjande av denna resurs har stor betydelse för landets ekonomiska utveckling.

Armenien befinner sig i ett unikt läge med signifikanta politiska genombrott i ett regionalt sammanhang som domineras av eskalerande geopolitiska spänningar, vikande tillväxt hos nyckelpartners (i synnerhet effekten av fallande oljepriser på Rysslands ekonomi och svag tillväxt inom EU) och komplexa migrationsflöden och kompetensflykt (brain drain). Trots flera år av god tillväxt och fallande fattigdomsnivåer färgas Armeniens interna utvecklingsutmaning alltjämt av påtagliga fattigdomsnivåer som på medellång sikt kommer att kräva välkoordinerade insatser för att omstrukturera ekonomin i riktning mot exportdriven tillväxt. En sådan omstrukturering kommer att kräva en effektiv regering, stärkta kommunikationsvägar internt och starkare länkar till den globala ekonomin. Det kommer också att behövas tillförlitlig infrastruktur och påtagliga investeringar i humankapital. Regeringens åtaganden är vitala när det gäller att reducera korruption, förbättra näringsklimatet och att göra landet mer attraktivt för investeringar, vilket i sin tur bjuder många möjligheter för Armeniens privatsektor.

Sida finansierar sedan tidigare genom sitt globala program, FIAS,⁶ en rad näringsklimatreformer i Armenien. Med ett nytt bilateralt samarbete kan detta arbete kombineras med ett mer proaktivt inkluderande marknadssystemarbete till förmån för inkomster och arbetstillfällen för exkluderade grupper. En stor del av detta arbete kommer att inriktas på kapacitetshöjande insatser för att tillvarata marknadsekonomiska möjligheter bland olika aktörstyper och i synnerhet små och medelstora företag (SMEs). SME:s bedöms spela en stark nyckelroll i att främja dynamik i exportindustrin och makroekonomin samtidigt som de erbjuder sysselsättning och hållbar försörjning för sårbara grupper, såsom kvinnor, människor utanför Jerevan med flera, i samhället.

Goda möjligheter och planer föreligger att ge dessa bilaterala insatser en regional dimension där arbetet kopplas till regionala program för stärkning av regiongemensamma utmaningar. Ett litet land som Armenien kommer att ha ett ökande behov av skalfördelar som endast kan uppnås genom gränsöverskridande marknader.

3.2 Genomförande

Sida kommer under 2020 att bygga upp en portfölj som fokuserar på ett mindre antal stöd som Sida bedömer relevanta i den process Armenien nu befinner sig i. Att en ny strategi för östliga partnerskapsregionen planeras träda i kraft i januari 2021 kommer att beaktas och det är av vikt att inte

⁶ <http://documents.worldbank.org/curated/en/395461551809758226/Facility-for-Investment-Climate-Advisory-Services-FIAS-2018-Annual-Review>

ingå avtal som begränsar flexibiliteten för den nya strategiperioden. En önskvärd utveckling är ett mindre antal större avtal 2020 som löper till mitten eller slutet av 2021. Samtidigt är det avgörande för planeringen framåt att föra dialog med en mängd aktörer.

1. Marknadsekonomisk utveckling

Under första kvartalet 2020 genomfördes en fact finding-resa för att titta närmare på stödområde ett, ekonomisk utveckling. Sida behöver etablera relevanta kontakter och identifiera områden där Sidas stöd kan komplettera vad andra redan gör och även vara strategiskt relevant. Dialogen med andra givare är central för att bidra till ökad samordning.

2. Demokrati och mänskliga rättigheter

Armenien befinner sig just nu i en period där stora reformer behöver genomföras för att skapa transparanta, icke-korrupta och demokratiska institutioner. Utan detta reformarbete kommer en fungerande demokrati inte att kunna utvecklas. Sida gick under hösten 2019, tillsammans med brittiska DFID, in i ett stöd till UNDP för att stärka Armeniens parlament.⁷ Projektet förväntas bidra till att stärka kapaciteten hos det nybildade armeniska parlamentet i dess nyckelfunktioner; lagstiftning, granskning och representation. Insatser fokuserar på att bidra till ökad kvalitet, transparens, innovation samt att främja inkluderande ansatser och arbetssätt så att de grupper som generellt exkluderats i parlamentarisk verksamhet inkluderas i ökad utsträckning. Projektet syftar även till att stärka kompetens och kapacitet för att främja och säkerställa jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter i parlamentets och kommittéernas policy-utveckling, i lagstiftning och i den övriga parlamentariska verksamheten. Sedan projektet startade i oktober 2019 så har en behovsanalys av nationalförsamlingens institutionella kapacitet genomförts för att lägga grunden för den mer detaljerade projektplanen för resterande år. Ett antal aktiviteter för att stärka kompetens och kapacitet inom lagstiftning, policyutveckling och granskningsfunktionen hos parlamentsledamöter och övrig personal har även genomförts. För att stärka dialogen mellan parlamentsledamöter och civila samhället har en webbportal, ett besökscenter och ett forsknings- och utbildningscenter även upprättats.⁸

Kopplat till ovan ser Sida också ett behov av att hitta lämpliga aktörer inom det civila samhället, som kan komplettera stödet till reformarbetet inom de områden som är relevanta för Sidas regionala strategi, men även för att säkerställa att civilsamhällsorganisationer som arbetar med grundläggande värderingsfrågor kan fortsätta att verka. Ett sådant stöd kommer under 2020 ske i form som är förberedande för kärnstöd. Sida avser att göra ett strategiskt urval av 3–4 civilsamhällsorganisationer för att inleda förberedande stöd.

Dialog med ytterligare ett antal aktörer har inletts. Bland dessa finns Domstolsverket som avser samarbeta med The Armenian Academy of Justice, Raoul Wallenberg Institutet och Eurasia Partnership Foundation.

3. Miljö och klimat

En aktör som bedömts som relevant inom avfallsområdet är the American University of Armenia, som inom ramen för ett EU-finansierat program tagit fram rekommendationer till den armeniska regeringen för policyförändringar inom avfallsområdet. Denna insats har varit mycket uppskattad från

⁷ Instansnr: 13748 UNDP Armenien 2019-2022 Parlamentsstöd

⁸ Interim Report UNDP "Modern Parliament for Modern Armenia" Reporting period October 2019-February 2020

regeringshåll och det bedöms finnas ett behov av fortsatt externt stöd till operationaliseringen av Armeniens nya strategi för avfallshantering.

Sida för även en dialog med EU, Tyskland, EIB och EBRD om ett eventuellt samarbete kring Sevansjön och de miljöproblem som finns kopplade till sjön.

Sverige har bidragit till det armeniska fönstret av den multilaterala gåvofinansierings-plattformen E5P via medel från det regionala anslaget.⁹ Projekt för förbättrad avfallshantering och energieffektiv gatubelysning är redan under genomförande, och det finns ett flertal nya projekt i pipeline. Det bedöms därför finnas ett behov av ytterligare finansiering av det armeniska fönstret av E5P inom de närmaste åren.

3.3 Uppföljning

Under hösten 2020 ska Sida genomföra en multidimensionell fattigdomsanalys. De insatser som avtalas innan en MDPA är genomförd kommer integrera ett fattigdomsperspektiv och ha fattigdomsbekämpning som en dialogfråga med partners.

Dessutom kommer stort fokus ligga på arbetet med den nya strategin för Östliga Partnerskapsregionen som förväntas träda i kraft 2021.

⁹ Insatsnr: 55030134 E5P Eastern European Energy Efficiency and Environment Partnership

Bilaga 1: P6 Rapport

All data in report is per December 31, 2019. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

Average Annual Strategy Amount 2019: 1 275 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2019: 12 072 KSEK

Table 1. Financial Overview 2019 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2019
Reform cooperation with Eastern Europe, the Western Balkans and Turkey 2014-2020	Total		12 072
	Eastern Europe: Strengthened democracy, greater respect for human rights and a more fully developed state under the rule of law focusing on strengthened public administration and judicial systems	Eastern Europe: A more efficient public management with the administrative capacity to implement reforms for EU integration	2 000
		Eastern Europe: Public services delivered with better quality based on principles of non-discrimination and equal rights and with less corruption	3 000
		Total	5 000
	Eastern Europe: Strengthened democracy, greater respect for human rights and a more fully developed state under the rule of law focusing on increased enjoyment of human rights and greater opportunities to exercise democratic influence	Eastern Europe: To bring partner countries closer to meeting international and national commitments to human rights, gender equality (including the EU strategy for gender equality), and non-discrimination	2 000
		Eastern Europe: Women and men more often have the same power to shape society and their own lives	2 072
		Eastern Europe: Improved conditions for democratic accountability and participation in political processes, including the promotion of free elections	3 000
		Total	7 072

Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 6th year with total duration of 7 years.

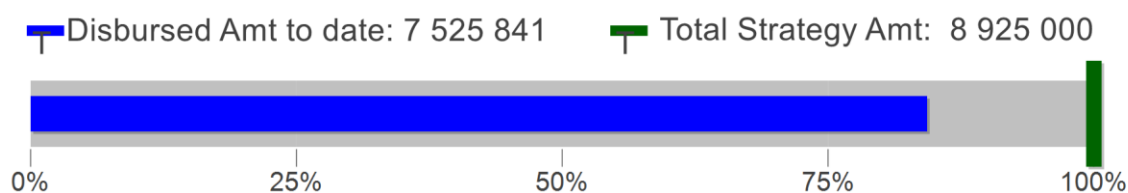
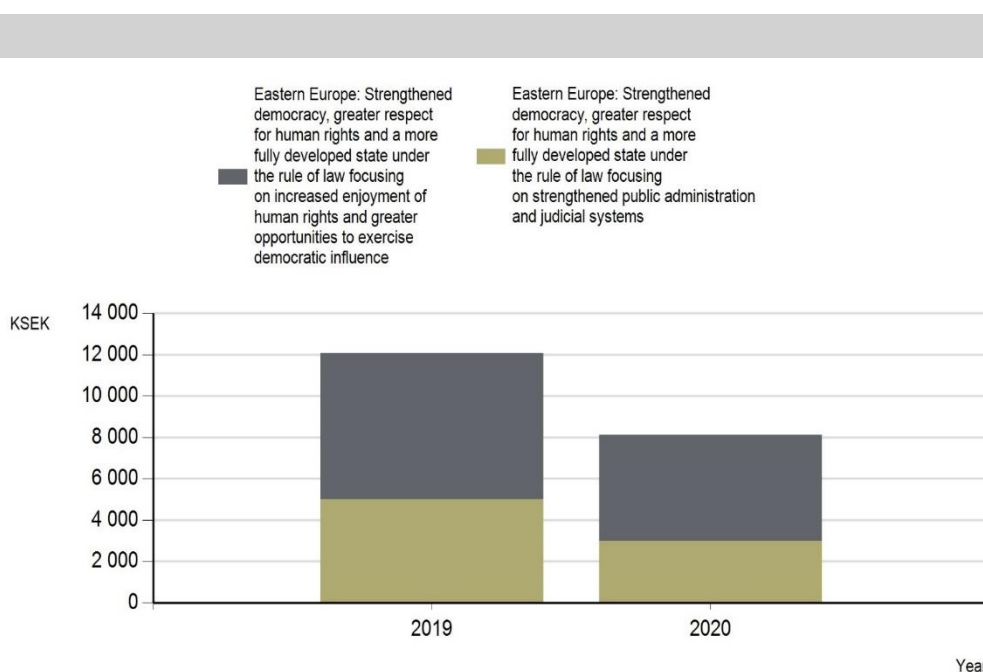

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

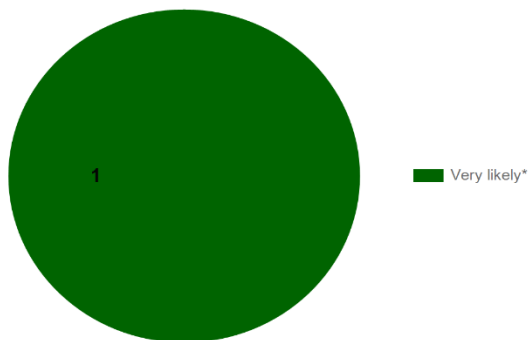
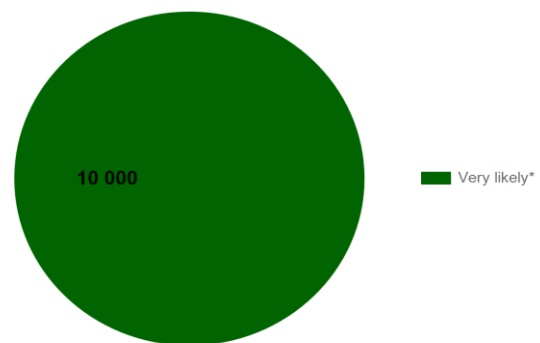

Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution**4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (KSEK)**

* Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.

** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.

¹ Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:

- There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
- The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
- The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)

The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia.

Table 5.Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

Samarbetsland	Anslagspost	Utfall 2019 (KSEK)	Avtalad bemyndigandera m (KSEK)
Armenia	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	3 102	0
	113 Kapacitetsutveckling och Agenda 2030 (7 1:1.28)	0	1 265
	115 Reformsamarbete med Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet (7 1:1.23)	10 000	8 581
	33 Strategiskt inriktade bidrag	4 655	0
	Total	17 757	9 846

Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.